

- ASIA** Lupa soran ja hiekan ottamiseen ja murskaamiseen tilan Kaatamonsora 9:23 alueella Liperin kunnan Kaatamon kylässä. Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiseen aloituslupahakemukseen muutoksenhausta huolimatta.
- HAKIJA** Maansiirto Karvinen Oy
Häyrynlahdentie 53a
83100 LIPERI
- SIJAINTI** Lupahakemuksen mukainen kohde sijaitsee Liperin Kaatamon itäosassa, Kaatamontien (tie 15645) koillispuolella noin 70 metrin etäisyydellä tiestä. Liperin keskustaaajamasta on matkaa kohteeseen tiestöä pitkin noin 21 km

Suunniteltu alue sijoittuu Reposärkän 1-luokan pohjavesialueen länsiosaan. Ottamisalueen rajauksen sisäpuolella ei ole tiedossa olevia lähteitä tai talousvesikaivoja. Ottamisalueen itäpuolella noin 140 metrin päässä alueen reunasta mitattuna on Risti-Kaatamo -vedenottamo. GTK:n vuonna 1991 tekemien tutkimusten perusteella on selvitetty, että alueen, jolla suunniteltu ottamisalue sijaitsee ja vedenottamon välissä kulkee pohjois-eteläsuuntainen kalliokynnys. Näin ollen suunniteltu ottamisalue ei ole yhteydessä vedenottamolta saatavaan pohjaveteen.

Lähin asutus on noin 140 m etäisyydellä alueesta lounaaseen. Murskausasemasta matkaa lähimpään asutukseen on noin 200 metriä.

Ottamisalueelle ei juuri ole näkyvyyttä kaukomaisemakuvassa aluetta ympäröivän maaston ja puuston takia. Ainoastaan luoteesta katsottuna ottamisalue näkyy jonkin verran pidemmälle. Ottamisalue näkyy Koikkalahdentieltä.

KAAVATILANNE, SUOJELUALUEET

Alueella on Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, joka hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 7.9.2020. Alueella on merkinnät pohjavesialue (pv), peltobiotalousalue (pb) ja maakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mm) reunan tuntumassa.

Joensuun seudun yleiskaavassa 2020 lupahakemusalue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alueella on myös merkintä pv-1 eli suunniteltu ottamisalue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella.

Aluetta ei ole luokiteltu arvokkaaksi harjuaalueeksi. Tiedossa ei ole, että hakemuksen mukaisella alueella olisi erityisiä luontoarvoja. Ottamisalueen rajauksen sisäpuolella ei ole tiedossa olevia metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristökohteita eikä arvokkaita luontokohteita tai suojeltavia eläin- tai kasvilajeja.

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita eikä tiedossa olevia muinaismuistoja, muinaishautoja tai merkittäviä sotahistoriallisesti kohteita. Lähin Natura-alue on Kuorinka – FI0700089. Se sijoittuu kohteen koillispuolelle, lähimmillään se on noin 9,5 km päässä. Lähin luonnonsuojelualue on Ruotsin Kaidan luonnonsuojelualue, joka sijaitsee alueen itäpuolella noin 2,5 km päässä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2 on lueteltu toiminnot, joille tulee hakea ympäristölupaa. Taulukon 2 kohdan 7 e mukaan luvanvaraista toimintaa ovat kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Ottamisalueelle haetaan lupaa 10 vuoden ajaksi. Maa-aineslain 10.1 §:ssä on säädetty, että lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi.

Lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta voi hakea ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n perusteella.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (VNa ympäristönsuojelusta 713/2014) 2 §:n kohdan 6 a ja b mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee lupa-asian, joka koskee b) kiinteää murskaamoa tai kalkkikiven jauhatusta tai sellaista tietyllä alueella sijoitettavaa murskaamoa tai kalkkikiven jauhatusta, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 26.5.2021.

LUPATILANNE

Hakemuksen mukainen alue sijoittuu toiminnassa olevalle maa-ainesten ottamisalueelle, joka on ollut ottamistoiminnan piirissä vuodesta 2001 lähtien. Viimeisin ottamislupa on päättynyt 16.6.2020.

LAITOKSEN TOIMINTA

Hakemuksen mukaan alueella on tarkoitus jatkaa maa-ainesten ottotoimintaa ja pienialaisesti laajentaa toimintaa lännen suuntaan. Laajennuksen pinta-ala on 0,3 ha. Suunnitelma-alue on lähes kokonaan avattua ottamisaluetta. Puusto on kaadettu kokonaan aiemmin käytössä olevalta ottamisalueelta ja muilta osin alue on kuivahkoa kangasta.

Alueella on tarkoitus ottaa hiekkaa ja soraa ja jalostaa sitä murskaamalla ja seulomalla haluttuihin jakeisiin. Maa-ainesta on tarkoitus toimittaa kunnallisteknisten kohteiden, teiden ja rakennusten pohjien rakennusmateriaaliksi sekä muuhun infrarakentamiseen Liperin ja Heinäveden seudulle.

Lupahakemusta koskevan alueen kokonaispinta-ala on 2,5 ha. Ympäristöluvanvaraisille toiminnoille varatun alueen pinta-ala on sama kuin ottamisalueen ala. Haettava kokonaisottomäärä on 60 000 m³ktr ja vuotuinen ottomäärä on noin 6 000 m³ktr. Luvan voimassaoloajaksi esitetään kymmentä (10) vuotta.

Ottamisalueelle johtava tie voidaan sulkea tarvittaessa lukittavalla puomilla tai vastaavalla esteellä. Luiskien reunat merkataan lippusiimoin ja putoamisvaarasta kertovin kyltein, jolloin ulkopuolisten tahaton joutuminen alueelle estyy. Ottamisalueelle tulevan tien alkupäähän asetetaan taulu, jossa alueelle tulijoita tiedotetaan alueen sijainnista pohjavesialueella ja jossa on toimijan yhteystiedot.

Toiminnan etenemisen mukaan alueella kasvava puusto poistetaan. Alueen pintamaat ja hyötykäyttöön kelpaamattomat maa-ainekset poistetaan alueelta toiminnan etenemisen mukaan ja nämä ainekset läjitetään pääsääntöisesti ottamisalueen reunoille tai muuhun tarkoituksenmukaiseen paikkaan. Suunnitelmakartoilla on esitetty pintamaiden läjitysalueet ohjeellisina. Reunoille kasatut ainekset toimivat toiminnan aikana melu-, pöly- ja näkösuojana.

Ottamistoiminnan aikana maa-ainesluiskat otetaan kaltevuuteen 1:1,5 ja maisemoinnin yhteydessä maa-ainesluiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:2,5 (leikkauspiirros 10.2). Ottamisalueen kaivutoiminta on tarkoitus toteuttaa siten, että suunnittelukohteen idänpuoleisella reunalla käytettäisiin ottamistasoa +100 mpy ja edetessä länttä kohti otettaisiin maa-ainesta tasoon +90 mpy. Tällöin alueen pohjasta muodostuisi laskeva maanpinta idästä länteen päin. Alimman ottamistason ja pohjavedenpinnan väliin jäisi 5 metrin koskematon ja luonnon-tilainen suojamaakerrospaksuus.

Alueelle ei pystytetä tai rakenneta pysyvästi rakennuksia tai laitteita, vaan tarvittava kalusto tuodaan alueelle toiminnan ajaksi. Ottamistoiminnassa käytetään maansiirtoon tarkoitettuja kaivinkoneita, pyöräkuormaajia ja materiaaleja jalostetaan siirrettävillä murskauslaitoksilla ja seuloilla. Murskauslaitos ja siihen kuuluva kalusto tuodaan alueelle murskausjakson alussa ja viedään pois jakson päätyttyä. Murskauslaitos on polttomoottori- tai sähkökäyttöinen, jolloin sähkö tuotetaan aggregaatilla. Seulat ovat polttomoottorikäyttöisiä. Alueella voi olla lisäksi murskaustoiminnan aikana tiiviillä pohjalla varustettu aggre-

gaatti, joka tuottaa sähköä mm. taukotuvalle. Kuljetukset tapahtuvat kuorma-autoilla ja traktoreilla.

Kiviaineksen murskaaminen tapahtuu siirrettävällä 2- tai 3-vaiheisella nykyaikaisella murskausasemalla. Kiviaineksen murskaustoimintaa arvioidaan tapahtuvan pääosin kerran vuodessa, riippuen käyttötarpeista ja käynnissä olevista hankkeista. Yhden murskausjakson aikana voidaan myös murskata useamman vuoden käyttötarpeen mukainen määrä. Alueella tuotetaan murskettä murskausjakson aikana keskimäärin 10 000 tn maksimissaan 40 000 tn yhdellä kertaa. Murskeen vuosittainen käyttötarve arvioidaan olevan keskimäärin noin 10 000 tn/vuosi. Joka murskausjakson aloittamisesta tehdään ilmoitus kunnan ympäristöviranomaiselle. Murskausjakso kestää kerrallaan noin 1–4 viikkoa riippuen tuotettavan murskeen kokonaismäärästä. Murskausasema sijoitetaan kullakin käyntikerralla murskattavaksi tarkoitettun kohteen läheisyyteen, alueen pohjatasolle, maa-ainesrintauksen juurelle ja varastointikasojen ympäröimään tilaan.

Valmiit tuotteet varastoidaan omiin kasoihin kuormauskoneella. Tuotettujen murskelajikkeiden varastointiaika on pisimmillään 1–3 vuotta. Varastointikamat sijoitetaan murskaamon lähistölle vähentämään melun leviämistä. Murske siirretään varastointikasoista käyttökohteisiin tarpeen mukaan.

Haettavat toiminta-ajat ovat seuraavanlaiset:

Murskaaminen ma-pe klo 7.00-22.00

Rikotus ma-pe klo 8.00-18.00

Kuormaaminen ja kuljetus pääasiassa ma-pe 6.00-22.00. Kuormaamista ja kuljetusta saattaa tapahtua vähäisissä määrin myös viikonloppuisin tienhoidon ja kunnossapidon vuoksi.

Ottamisalueelle perustetaan tukitoiminta-alue, jossa tapahtuu murskausjakson toiminta-aikainen polttoaineiden varastointi ja työkoneiden säilyttäminen (yöaikainen pysäköinti). Tukitoiminta-alueen rakentamisella minimoidaan riskit öljy- ja muiden haitta-aineiden pääsulle maaperään sekä pinta- ja pohjaveteen. Tukitoiminta-alueella varastoidaan vain välittömän tarpeen mukainen määrä polttoainetta. Säiliöiden yhteenlaskettu tilavuus on enimmillään 10 000 litraa murskaustoiminnan aikana. Polttoainesäiliöt ovat maanpäällisiä, lukittavia, tyyppihyväksytyjä ja tarkistettuja kaksoisvaippasäiliöitä. Säiliöissä on lapones-tomekanismi ja ylitäytönestin. Mahdollisesti tarvittavat öljyt ja voiteluaineet varastoidaan huoltokontissa tai vastaavasti. Enimmillään näitä varastoidaan 100 kg omissa astioissaan. Alueella ei tehdä öljynvaihtoja tai isompia huoltoja, eikä koneiden tai laitteiden pesua. Tarvittaessa tukitoiminta-alueelle voidaan perustaa suoja-alue, jonne alueella tarvittavat polttoainesäiliöt sijoitetaan.

Tukitoiminta-alueelle sijoitetaan myös mahdollisesti murskausurakoitsijan taukotilat, kuivakäymälä ja varastointikoppi sekä jätteiden keräysastiat.

Ottamisalueen maisemointi pyritään tekemään ottamistoiminnan etenemisen mukaan. Ottamisalueen pohja muotoillaan siten, että alin taso on alin ottamistaso. Ottamisalueen varsinaisen kaivualueen maisemointi tapahtuu siten, että muotoillun maa-ainesluiskan kaltevuudeksi tulee ~1:2,5. Muotoilu on tarkoitus

toteuttaa siten, ettei kaikista muodostuvista rinteistä tehdä yhtä kaltevia tai tasaisia. Maastonmuotoilussa pyritään luonnollisuuteen eli tavoitteena on pieni-muotoinen vaihtelevuus. Alueen annetaan maastonmuotoilun jälkeen metsittyä joko luontaisesti tai keinollisesti. Pienialaisia paahderinteitä voidaan jättää kohtiin, jotka eivät näy kaukomaisemassa.

Alueella tapahtuvasta toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä, joka pääosin koostuu kuorma-auto- ja traktoriliikenteestä. Liikennettä aktiivisena aikana alueella voi olla 5–25 käyntiä vuorokaudessa. Liikenne alueelle toteutetaan olemassa olevia tieyhteyksiä käyttäen. Kulku alueelle tapahtuu Koikkalahden-tieltä. Ottamisalueelle johtava tie voidaan sulkea tarvittaessa lukittavalla puomilla tai vastaavalla esteellä, jos hakija katsoo lukittavan puomin asettamisen tielle olevan tarpeen turvallisuuden tai jonkin muun seikan takia.

TOIMINNASSA SYNTYVÄT PÄÄSTÖT JA NIIDEN VÄHENTÄMINEN

Päästöt vesiin ja maaperään

Suunnitelman mukaisista toimista ei arvioida olevan vaikutuksia alueen pohja- ja pintavesiin tai maaperään. Alueella mm. murskaustoiminnassa tarvittavat polttoaineet pidetään maanpäällisessä, lukittavassa, IBC-hyväksytyssä ja tarkistetuissa kaksoisvaippasäiliöissä. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, tarvittaessa polttoainesäiliö voidaan sijoittaa alueelle, jossa maahan on asennettu lujasta muovikalvosta oleva suojakaukalo.

Alueella ei tehdä koneiden tai laitteiden isompia huoltoja (määräaikaishuoltoja) eikä koneiden ja laitteiden pesuja. Mahdolliseen polttoaine- tai öljyvahinkoon on varauduttu turpeella ja öljynimeytysmatoilla murskausasemalla sekä tuki-toiminta-alueella. Murskaamon henkilökunta ja muut alueella työskentelevät työntekijät on opastettu toimimaan vahinkotilanteissa. Murskausasemalla sekä muissa koneissa on tarkistettut alkusammutuskalustot.

Alueelle ei tule vesi- tai viemäriliittymää. Alueella mahdollisesti tarvittava kasteluvesi otetaan lähiympäristön maastosta. Alueella voi olla murskaustoiminnan aikana siirrettävä kuivakäymälä työntekijöitä varten. Kuivakäymälässä nesteet imeytetään turpeeseen ja kuljetetaan alueen ulkopuolelle kompostoitavaksi.

Ottamisalueella jätetään vähintään viiden (5) metrin koskematon suojamaakerrospaksuus pohjaveden pintaan nähden.

Melu ja värinä

Suunnitellun ottamisalueen toimista ei arvioida syntyvän värinää merkittävässä määrin.

Melua aiheuttaa etenkin murskaustoiminta. Murskaustoiminta-alueen reunasta lähin häiriintyvä kohde sijaitsee 200 metrin etäisyydellä. Valtioneuvoston asetuksella (800/2010) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta säädetään ympäristönsuojelun vähimmäisvaati-

muksista. Asetuksen 3 §:ssä on säädetty toiminnan sijoittumisesta, jonka mukaan:

”Kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai lomaa-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriölle alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitettua ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.”

Murskausasema sijoitetaan alueen pohjalle, jolloin murskauslaitos jää 5-15 metrin korkean, kaakkois-etelä-lounais-länsi-luoteissuuntaan muodostuneen ja muodostuvan maa-ainesluiskan suojaan. Muihin ilmansuuntiin suojaa antavat korkeahkot varastointikaset. Nämä toimivat erittäin hyvin meluvalleina. Melua vaimentavat varastointikaset sijoitetaan mahdollisimman lähelle murskauslaitosta (aina alle 50 metriä) ja varastointikaset tulee useita peräkkäin. Melun suojaus ja vaimentuminen on sen parempi, mitä lähemmäksi meluvalleja murskauslaitos sijoitetaan ja jos valjeja voidaan tehdä useampia peräkkäin. Melun leviämiseen vaikuttavat em. suojausten lisäksi ympäröivän maaston muoto, kasvillisuus sekä sääolosuhteet.

Murskaustoiminta ottamisalueella on tilapäistä ja eikä toiminta ole yhtäjaksoista. Toiminnanharjoittaja valvoo ja tarkkailee toimintaa ja tekee korjaavia toimenpiteitä, mikäli on tarpeen. Kun nykyisen toiminnan aikana on suoritettu murskaustoimintaa, ei tällöin ole hakijan tietoon tullut valituksia melusta tai pölystä. Suunniteltu murskaustoiminta-alue on niin laaja, että tarpeen mukaan murskauslaitos voidaan sijoittaa yli 300 metrin päähän lähimmästä asumuksesta.

Toiminnat on suunniteltu siten, että mikäli havaittaisiin arvioitujen melutasojen ylittymistä, voidaan toimintaa säätää ja muuttaa em. vaikutusten pienentämiseksi. Maavallien sijoittamisella ja niiden korkeutta kasvattamalla estetään murskaustoiminnasta aiheutuvan melun leviämistä hyvin tehokkaasti. Myös laitteiston tekniikkaa säätämällä tai vaihtamalla voidaan vaikuttaa melun ja pölyn leviämiseen.

Päästöt ilmaan

Alueella käytettävien koneiden polttomoottoreista syntyy päästöjä ilmaan. Alueella käytettävät polttomoottorit täyttävät päästönormit. Lisäksi koneet ja apulaitteet murskausyksikköön on valmistettu tai peruskorjattu aivan viime vuosina.

Arvioidut päästöt ilmaan:

Hiukkaset (sis. pöly) 0,03 - 0,13 t/a

Typen oksidit (NO_x) 0,28 – 1,11 t/a

Rikkidioksidi (SO₂) 0,006–0,025 t/a

Hiilidioksidi (CO₂) 18,45 – 73,81 t/a

Alueella tapahtuvan toiminnan yhteydessä syntyvän pölyn määrään ja leviämiseen vaikuttavat useat tekijät, kuten murskauksessa valmistettavan tuotteen raekoko, raaka-aineen ominaisuudet, tuuliolosuhteet ja ilman suhteellinen kosteus. Pöly muodostuu hienojakoisista mineraaleista, jotka eivät sisällä haitta-aineita tai ravinteita. Murskauksessa pölyämistä voidaan vähentää kastelemalla käsiteltävä materiaali ja/tai koteloimalla laitokset. Pölyämistä vähennetään myös pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä. Myös alueen työskentely- ja kuljetusväylien pölyämistä voidaan vähentää tarvittaessa kastelemalla. Pölyhaitan arvioidaan jäävän hankealueelle, eikä pölystä arvioida aiheutuvan merkittävää haittaa asutukselle tai naapuritilojen muulle käytölle. Pölyäminen pyritään pitämään mahdollisimman pienenä työsuojelullisista syistä, koska pölyn vaikutukset kohdistuvat lähinnä alueen työntekijöihin.

Alueelle johtava tie on sorapintainen, jonka pölyämistä ehkäistään tarvittaessa vesikastelun avulla, säännöllisellä tienhuollolla ja kunnossapidolla sekä pitämällä ajonopeudet alhaisina.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Jätteitä alueella syntyy pääsääntöisesti murskauslaitoksen toiminnan aikana, ja syntyvät jätteet ovat pääasiassa sekajätettä. Alueella mahdollisesti syntyvät vähäiset määrät vaarallista jätettä on rinnastettavissa taloudessa tavallisesti syntyvään vaaralliseen jätteeseen, joka muodostuu paristoista, polttimoista jne.

Alueella ei varastoida vaarallisia jätteitä. Vaaralliset jätteet säilytetään niille varatussa tiiviissä säiliössä. Jos vaarallisia jätteitä toiminnan aikana muodostuu, ne toimitetaan aina jätelain mukaisesti keräyspisteisiin. Kaikki jätteet lajitellaan ja kerätään niitä varten varattuun keräysastiaan. Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet kierrätetään. Kuivakäymälän säilön sisältö kompostoidaan turpeeseen ja kuljetetaan kompostointipisteeseen.

KAIVANNAISJÄTTEEN JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA

Hakemus sisältää arvion syntyvän kaivannaisjätteen määrästä ja suunnitelman sen hyödyntämisestä.

LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Maa-ainesten otettu määrä ja laatu ilmoitetaan lupaviranomaisille vuosittain maa-aineslain edellyttämällä tavalla.

Työmaalla pidetään tarkastus joka työjakson alussa. Tarkastuksessa kartoitetaan riskitekijät työturvallisuuden ja ympäristövahinkojen varalta sekä sovitaan

toimenpiteet ja tarkistetaan aikaisemmin sovittujen toimenpiteiden toteutuminen.

Murskauslaitoksen toimintaa seurataan päivittäin ja seurattavia asioita ovat mm. päivittäinen tuotantoaika, tuotantomäärä, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeavat tilanteet. Toiminnasta aiheutuvaa melua ja pölyä arvioidaan tuotannon aikana jatkuvasti aistinvaraisesti.

Pohjaveden korkeutta tarkkaillaan alueen reunoilla sijaitsevista pohjavesiputkista.

Kaikilla eri valvontaviranomaisilla on esteetön pääsy ottamisalueelle. Ottamistoiminnasta mahdollisesti aiheutuvia haittoja tullaan tarkkailemaan eri viranomaisten esittämien vaatimusten mukaisesti. Toiminnan seurantaan tullaan raportoimaan lupapäätöksien edellyttämällä tavalla.

Mikäli havaitaan merkittävää haittaa ympäristölle, niin tällöin ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi tai estämiseksi mahdollisimman pian.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Ottamistoimintaan ja jalostukseen ei liity merkittäviä onnettomuusriskejä. Murskauskaluston tekniikkaa voidaan rinnastaa normaaliin maarakennuskalustoon. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuva ympäristön pilaantuminen voisi johtua öljyvahingosta tai luvattomien kuormien tuonnista alueelle.

Riskienhallinta on toiminnassa otettu huomioon seuraavalla tavalla:

- polttoaineiden käsittelyssä noudatetaan asiaan kuuluvaa huolellisuutta ja tarkkuutta ja toimintaan liittyvät riskit tiedostetaan.
- alueella oleva polttoainesäiliö on lukittava, IBC-hyväksytty, tarkistettu kaksoisvaippasäiliö.
- murskauslaitoksen hydraulikkaöljyt, voiteluaineet sekä jäteöljyt varastoidaan laitoksen mukana kulkevassa lukittavassa varastointikontissa, jonka pohja on tiivis.
- työkoneita tai laitteita ei huolleta tai pestä alueella
- aseman käyttöhenkilökunta tarkkailee toimintaa koko ajan ja pysäyttää toiminnan häiriötilanteessa. Pysäytys voidaan tarvittaessa tehdä useammasta eri pisteestä.
- työmaalle varataan imeytysmatto ja -turveta öljyvahingon varalle. Asemalla on viranomaisten määräämät alkusammutuskalustot ja henkilökunta on saanut tarvittavan opastuksen niiden käyttöön. Toiminnanharjoittaja huolehtii oman henkilöstönsä kouluttamisesta ympäristövahinkojen varalle.
- alueelle johtava tie voidaan tarvittaessa sulkea lukittavalla puomilla, jolloin ajoneuvoliikenne alueelle estyy.

Mahdollisen ympäristövahingon sattuessa aloitetaan torjuntatoimet välittömästi ja ympäristövahingoista ilmoitetaan aina viipymättä pelastuslaitokselle ja ympäristöviranomaiselle.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla sekä paikallislehti Kotiseutu-Uutisissa. Hakemus liitteineen on ollut nähtävillä kunnan verkkosivuilla ja Liperin kunnan elinympäristöpalveluissa kuulutusajan 8.6.-14.7.2021.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Kuulutusaikana on kuultu lähinaapureita (18 kpl kiinteistöjä), yhteensä 11 kiinteistönomistajaa. Kuulluista 8 osallistui määräaikaan mennessä kirjeitse tai sähköpostitse kuulemiseen. Kahden kuulemislomake saapui määräajan jälkeen. Kenelläkään ei ollut muistutettavaa asian suhteen.

Naapurien kuulemiset ovat lupahakemuksen liitteinä.

LAUSUNNOT

Hakemuksen vuoksi pyydettiin lausunto Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta ja Pohjois-Karjalan Ympäristöterveydeltä.

Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys on antanut hakemuksesta 24.6.2021 päivätyn lausunnon, jossa todetaan mm. seuraavaa:

- ennalta arvioiden suurimmat toiminnasta aiheutuvat terveysriskit liittyvät pohjaveden pilaantumiseen sekä pölyämiseen ja meluun
- polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden säiliöt tulee sijoittaa riittävän tilaviin suoja-altaisiin ja ensisijaisesti toiminta-alueen ulkopuolelle. Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on ensisijaisesti sijoitettava alueen ulkopuolelle ja suojattava asianmukaisesti mahdollisten vuotojen varalta. Konekaluston huolto-, korjaus- ja pesupaikat on varattava alueen ulkopuolelle. Alueella tulee aina olla varattuna öljyntorjuntaan tarkoitettua imeytysainetta. Toiminnan aikaiseen öljynvahinkojen torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn tulee luvassa kiinnittää erityisesti huomiota.
- toiminta ei saa pilata talousvesikaivojen veden laatua. Pohjavesien tarkkailuputkista on suositeltavaa tarkkailla pohjaveden pinnan korkeutta ja laatua säännöllisesti. Talousveden laatuvaatimuksista- ja suosituksista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa 401/2001 ja 1352/2015.
- toiminnasta ei saa aiheutua terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa pölystä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Pölyn varsinainen terveyshaitta liittyy hengitettäviin pienhiukkasiin (PM10- ja PM2,5-jakeet). Pienhiukkaset hengitettynä aiheuttavat terveysriskin, jonka suuruus riippuu hiukkasten pitoisuudesta ilmassa. Terveysriskiä voidaan arvioida mittaamalla hiukkasten pitoisuus ilmasta. Asumisterveysohjeen perusteella hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuus sisäilmassa saa olla enintään 50 µg/m³ ja pienhiukkasten (PM2,5) enintään 25 µg/m³ 24 tunnin mittauksen keskiar-

vona. Tarvittaessa pölyn leviämistä tulee estää kastelulla, koteloinnilla, maaperän muotoilulla ja murskekasojen sijoittamisella.

- toiminnasta aiheutuva melutaso asunnoissa ei saa ylittää sosiaali- ja terveysministeriön asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista annetun asetuksen (545/2015) melutason toimenpiderajoja: päiväajan keskiäänitaso (klo 7-22) 35 dB (A) ja yöajan keskiäänitaso (klo 22-7) 30 dB (A). Tarvittaessa melutasoa tulee mitata, ja raja-arvojen ylittyessä ryhtyä toimenpiteisiin haitan pienentämiseksi.
- jätteiden säilyttäminen ja käsittely on tehtävä niin, ettei niistä aiheudu pölyämistä, roskaantumista, maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä terveyshaittaa. Ongelmajätteet on säilytettävä tiiviisti suljetuissa, kullekin ongelmajätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säiliöissä tai pakkauksissa ja varastoitava katetussa ja lukitussa tilassa.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on antanut hakemuksesta 1.7.2021 päivätyn lausunnon. Hakemuksen mukaan M-alue, jolla murskaus, kivien rikotus sekä varastointi tapahtuu (sisältäen tukitoimintojen alueen) sijoittuu osittain alueelle, jossa suojakerrospaksuus on alle 5 metriä. Toimintaa ei voida sijoittaa ottamisalueen itäosassa alueille, jossa suojakerrospaksuus on alle 5 metriä, vaan tällaiset alueet tulee joko rajata M-alueen ulkopuolelle tai vaihtoehtoisesti täyttää samalta alueelta peräisin olevilla pilaantumattomilla lajittunutta hiekkaa ja soraa sisältävillä maa-aineksilla siten, että suojakerrospaksuudeksi tulee vähintään 5 metriä.

Muutoin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toimittaessa hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti maa-aineksen otolla ei nähdä olevan maa-ainelain 3 §:n tarkoittamia rajoituksia aineiden ottamiselle ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisen luvan myöntämiselle ei ole estettä. Lupamääräyksissä olisi kuitenkin huomioitava ainakin seuraavat seikat:

- alue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella, jossa on myös vedenottamo. Tästä syystä lupaehtoihin on syytä ottaa määräykset myös pohjaveden laadun tarkkailusta. Koska pohjaveden virtaussuunta ottamisalueella on länteen, näyte otetaan alueen länsiosassa olevasta pohjavesiputkesta PVP1. Mikäli PVP1 ei ole näytteenottoon soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki, tulee sen lähettyville tai ottamisalueen länsiosaan asentaa uusi näytteenottoon soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki, josta näytteenotto toteutetaan. Näyte on otettava toiminnan aikana viiden vuoden välein, mukaan lukien toiminnan alussa, puolivälissä ja lopussa. Vesi-näytteestä on analysoitava ainakin sameus, väri, pH, sähkönjohtavuus, happi, rauta, mangaani, nikkeli, permanganaattiluku/TOC, nitraatti, alkaliniteetti ja öljyhiilivedyt (C10-C40). Tulokset on toimitettava luvan myöntäneelle viranomaiselle ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle.
- koskematonta maa-ainesta tulee jättää kaikissa olosuhteissa ylimmän todetun luonnollisen pohjavesipinnan päälle 1-luokan pohjavesialueella vähintään 5 metriä paksu suojakerros. Pohjaveden korkeustaso on luotetta-

vasti todennettava mittaamalla pohjaveden pinnan taso neljästi vuodessa kaikista kolmesta pohjavesiputkesta. Tulokset havainnoista toimitetaan kerran vuodessa Liperin kunnalle.

- öljytuotteita sisältävät säiliöt on sijoitettava kaivualueen ulkopuolelle. Säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai ne on varustettava tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla. Öljysäiliöiden säilytyspaikka ja työkonien tankkauspaikka on oltava suojattu kaukalomallisella, lujalla muovikalvolla mahdollisten valumiinien estämiseksi.
- alin ottotaso on merkittävä selvästi maastoon.
- merkittäviä konekaluston huolto- ja korjaustöitä ei saa suorittaa alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä.
- ottoalueelle ei saa läjittää/levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkitoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.
- jälkihoito on tehtävä vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Jälkitoimenpiteisiin on kiinnitettävä erityistä huomioita. Ottoaluetta maisemoitaessa voidaan sopiviin kohtiin rinteiden yläreunaan jättää paahdelajistolle sopivia lounaaseen-etelään suuntautuvia paisteisia rinteitä, jotka jätetään metsittämättä.
- ottomääristä on toimitettava tiedot vuosittain NOTTO-rekisteriin ja luvan myöntäjälle annettujen ohjeiden mukaan.

ELY-keskuksen ja terveydensuojeluviranomaisen lausunnot ovat kokonaisuudessaan lupahakemuksen liitteinä.

VASTINE

Luvanhakijalle lähetettiin vastinepyyntö saaduista lausunnoista 23.7.2021. Hakija toimitti kuntaan vastineen, jossa se hyväksyy sekä Pohjois-Karjalan Ympäristöterveyden että Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnoissaan esittämät ehdot. Vastineen liitteenä on kartta, johon murskaukseen, kivien rikotukseen ja varastointiin varattu alue (M-alue) on muutettu ELY-keskuksen lausunnon mukaiseksi. Kartta on lupahakemusaineiston liitteenä (piirustus 9A).

ASIAN RATKAISU

Lupajaos myöntää Maansiirto Karvinen Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa- ja kallioainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitettua ympäristölupaa kiviainesten murskaamiseen tilan Kaatamonsora RN:o 9:23 alueella Liperin kunnan Kaatamon kylässä. Lupa myönnetään lupahakemuksen mukaisesti seuraavin muutoksin ja lupamääräyksin:

1. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 60 000 m³ktr ja ottoaika kymmenen (10) vuotta.

2. Ottamisalue saa olla enintään ottamissuunnitelmassa esitetyn kokoinen. Ottamisalueen reunat on merkittävä maastoon yläpäästään maastosta hyvin erottuvin maalatuin puupaaluin/kivilohkarein ja tarpeellisin lippusii-moin/nauhoin sekä varoitustauluin.
3. Koskematonta maa-ainesta tulee jättää kaikissa olosuhteissa ylimmän to-detun luonnollisen pohjavesipinnan päälle vähintään 5 metriä paksu suoja-kerros. Kaikista alueella olevista pohjaveden havaintoputkista (3 kpl) tulee havaita pohjaveden pinnan taso neljä kertaa vuodessa. Tulokset havain-noista toimitetaan kerran vuodessa Liperin kunnalle.

Mikäli alueen itäosan M-alue, jonka suojakerrospaksuus on alle 5 metriä, otetaan käyttöön, tulee alue täyttää samalta alueelta peräisin olevilla pi-laantumattomilla lajittunutta hiekkaa ja soraa sisältävillä maa-aineksilla si-ten, että suojakerrospaksuudeksi tulee vähintään 5 metriä. Muutoin kysei-nen alue tulee jättää toiminnan ulkopuolelle.

4. Alin ottamistaso on merkittävä selvästi maastoon. Ottamisalueella on olta-va korkokolmio tai vastaava siten, että alin ottamistaso voidaan aina luotet-tavasti selvittää. Korkokolmio on rakennettava ennen ottamisen aloittamis-ta.
5. Pohjaveden laatua on tarkkailtava säännöllisesti. Koska pohjaveden vir-taussuunta on ottamisalueella länteen, näyte otetaan alueen länsiosassa olevasta pohjavesiputkesta PVP1. Mikäli PVP1 ei ole näytteenottoon so-veltuva muovinen pohjaveden havaintoputki, tulee sen lähetyville tai otta-misalueen länsiosaan asentaa uusi näytteenottoon soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki, josta näytteenotto toteutetaan.

Näyte on otettava toiminnan aikana viiden vuoden välein, mukaan lukien toiminnan alussa, puolivälissä ja lopussa. Vesinäytteestä on analysoitava ainakin sameus, väri, pH, sähkönjohtavuus, happi, rauta, mangaani, nikke-li, permanganaattiluku/TOC, nitraatti, alkaliniteetti ja öljyhilivedyt (C10-C40). Tulokset on toimitettava luvan myöntäneelle viranomaiselle ja Poh-jois-Karjalan ELY-keskukselle.

6. Toiminta ei saa pilata talousvesikaivojen veden laatua. Talousveden laatu-vaatimuksista- ja suosituksista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa 401/2001 ja 1352/2015.
7. Alueella on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Murskaus:	ma-pe klo: 07.00-22.00
Rikotus:	ma-pe klo: 08.00-18.00
Kuormaaminen ja kuljetus:	ma-pe klo: 06.00-22.00

Arkipyhinä (loppiainen, pitkäperjantai ja pääsiäisen pyhät, vappupäivä, ju-hannusaatto ja juhannuspäivä, pyhäinpäivä, itsenäisyyspäivä sekä joulu-aatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja uudenvuodenpäivä) ja viikonloppuisin

toimintaa ei saa harjoittaa lukuun ottamatta tienhoidollisia ja kunnossapidon toimenpiteitä.

8. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää lähimpien häiriintyvien kohteiden pihamaassa A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Loma-asuntojen pihamaalla päiväohjearvot ovat 45 dB ja yöohjearvo 40 dB.

Tarvittaessa melutasoa tulee mitata ja raja-arvojen ylittyessä ryhtyä toimenpiteisiin haitan pienentämiseksi.

9. Murskain tulee sijoittaa alueen matalimmalle kohdalle käyttäen olemassa olevia rintauksia suojina. Varastokasat tulee sijoittaa siten, että melun ja pölyn leviäminen ehkäistään. Pudotuskorkeus murskaimelta varastokasaan tulee pitää mahdollisimman pienenä.

Murskauksen meluhaitat tulee minimoida käyttämällä tarvittaessa kumitukisia, koteloiteja tai muita vastaavia meluntorjuntatoimia.

Mikäli meluarvot ylittyvät suojauksista huolimatta lähimmässä häiriintyvässä kohteessa, murskaimen sijainti tulee muuttaa siten, että sen etäisyys lähimmästä häiriintyvästä kohteesta on vähintään 300 metriä.

10. Toiminnasta ei saa aiheutua terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa pölystä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Murskausaseman pölyhaittojen leviäminen ympäristöön tulee tarvittaessa estää joko kastelulla tai päästölähteiden koteloinnilla. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava. Myös liikenteen pölyhaitat on estettävä tarvittaessa kastelulla. Kasteluun saa käyttää vain puhdasta vettä.

Pölyämistä tulee tarkkailla toiminnan aikana.

11. Öljytuotteita sisältävät säiliöt on sijoitettava kaivun alueen ulkopuolelle. Säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai ne on varustettava tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla. Öljysäiliöiden säilytyspaikka ja työkoneiden tankkauspaikka on oltava pohjarakenteeltaan nestetiivis ja kaukalomallinen mahdollisten valumien estämiseksi.

Kaluston huolto, korjaus tai pesu on ottamisalueella ja sen välittömässä läheisyydessä kiellettyä, lukuun ottamatta välttämättömiä akuutteja korjauksia. Huolto- ja korjauspaikat on varattava alueen ulkopuolelle ja ne on suojattava asianmukaisesti.

Mahdollisten öljyvahinkojen varalta alueella tulee olla öljynimeytysmateriaalia ja riittävä alkusammutuskalusto.

12. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava Liperin kunnan maankäyttötöimistöön ennen toiminnan aloittamista. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina.

13. Jätteiden säilyttäminen ja käsittely on tehtävä niin, ettei niistä aiheudu pölyämistä, roskaantumista, maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä terveyshaittaa. Vaaralliset jätteet on säilytettävä tiiviisti suljetuissa, kullekin jätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säiliöissä tai pakkauksissa ja varastoitava katetussa ja lukitussa tilassa. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti.

Kaivannaisjätteet tulee varastoida ja käsitellä kaivannaisjätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

14. Toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, joka tulee pyydettyä esittää ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttöpäiväkirjaan tulee merkitä ainakin seuraavat tiedot:

- murskausjaksot ja räjäytykset
- tuotantomäärät ja -lajikkeet
- toiminnassa muodostuneiden jätteiden ja vaarallisten jätteiden laatu, määrä, varastointi ja edelleen toimittaminen
- suoritettavat huoltotoimenpiteet
- häiriötilanteet ja onnettomuudet (syy, kesto aika, arvio päästöistä ilmaan, vesiin tai maaperään ja suoritettavat toimenpiteet)
- mahdolliset mittaustulokset.

15. Jälkihoito on tehtävä mahdollisuuksien mukaan vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Jälkitoimenpiteisiin on kiinnitettävä erityistä huomioita. Ottoaluetta maisemoitaessa voidaan sopiviin kohtiin rinteen yläreunaan jättää paahdelajistolle sopivia lounaaseen-etelään suuntautuvia paisteisia rinteitä, jotka jätetään metsittämättä.

Jälkihoito suositellaan tehtäväksi mahdollisuuksien mukaan alueelta kuorituilla pintamailla. Ottamisalue on palautettava metsätalouskäyttöön luontaisen metsittymisen lisäksi tarvittaessa istuttamalla.

16. Ottamisalueelle ei saa tuoda maa-aineksia muualta lukuun ottamatta maisemoinnissa mahdollisesti tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.

17. Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista keskeyttämisistä, toiminnan valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, kuten toiminnan supistamisesta tai laajentamisesta sekä luvan haltijan vaihtumisesta.

18. Toimintaa ei saa aloittaa, ennen kuin valvova viranomainen on tehnyt hakijan pyynnöstä alueella aloituskatselmuksen. Ottamissuunnitelman ja lupaehtojen noudattamisen seuraamiseksi tulee paikan päällä järjestää tarvittaessa hakijan ja valvontaviranomaisen yhteisiä katselmuksia. Toiminnan loputtua alueella on pidettävä loppukatselmus, jossa todetaan alueen jälkihoidon ja maisemointitöiden riittävyys.

19. Tiedot ottomäärästä on vuosittain toimitettava NOTTO-rekisteriin ja Liperin kunnan maankäyttötoimistoon.
20. MaL 12 §:n mukaan hakijan on annettava kunnalle pankki- tai vastaava vakuus jälkihoitotöiden suorittamisen vakuudeksi. Vakuuden suuruudeksi määrätään 10 000 euroa. Vakuuden on oltava voimassa vähintään yksi (1) vuosi kauemmin kuin myönnetty lupa. Vakuus tulee asettaa ennen toiminnan aloittamista viipymättä, mikäli toiminta aloitetaan muutoksenhausta huolimatta. Kunta luovuttaa vakuuden pois, kun hakijan pyytämässä loppu-tarkastuksessa jälkihoitotyöt on todettu kaikilta osin tehdyiksi lupaehtojen mukaisesti.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista, 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella on lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asukkaille tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminta aiheuta terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huononemista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai kohtuuton rasisitusta naapurikiinteistöissä.

Yleiset perustelut lupapäätökselle

Suunnitelma-alue on suurelta osin avattua ottamisaluetta. Puusto on kaadettu kokonaan aiemmin käytössä olevalta ottamisalueelta ja muilta osin aluetta puuston muodostaa kuivahko kangas, jolta on suurilta osin poistettu puusto. Suunnitelma-alueella ei ole erityisiä maisemallisia arvoja. Ottamisalueen ei arvioida erottuvan paikallismaisemassa nykytilannetta enempää. Ottotoiminnan jälkeen alue maisemoidaan ja palautetaan metsätaloukseen. Ottamistoiminta ei siten aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista.

Ottamisalue ei sijaitse arvokkaalla kallio- tai harjualueella, eikä tiedossa ole, että alueella olisi harvinaisia kasvilajeja tai uhanalaisia eläimiä. Ottaminen ei siten aiheuta erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Ottoalue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella. Ottotoiminnasta ei aiheudu pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista, kun pohjaveteen jätetään riittävä suojakerros ja polttoaineiden ja koneiden käsittelyssä toimitaan lupamääräysten mukaisesti.

Lupahakemuksen mukainen ottamisalue on osoitettu Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa merkinnällä pohjavesialue (pv), peltobiotalousalue (pb) ja reunan tuntumassa on maakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mm). Joensuun seudun yleiskaavassa 2020 lupahakemusalue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alueella on myös merkintä pv-1 eli suunniteltu ottamisalue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella. Ottaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Ottotoiminnan jälkeen alue palautetaan metsätaloukseen.

Kun noudatetaan lupamääräyksissä annettuja suojaustoimia, kuten ottamisalueen reunojen varustamista lippusiimoin ja varoituskyltein, ei ottotoiminta aiheuta vaaraa asukkaille tai ympäristölle. Pöly- ja meluhaittoja voidaan torjua murskaimen sijoituksella, kastelulla sekä koneiden ja laitteistojen koteloineilla.

Ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, kun ottaminen toteutetaan ottosuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti. Asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä maa-ainesten ottaminen ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Lupa voidaan näin ollen myöntää.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan luvassa on annettava määräykset mm. päästöjen rajoittamisesta, maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemisestä sekä jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä. Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan luvassa on annettava lisäksi tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaisesti tulee myös antaa tarpeelliset määräykset toiminnan ja päästöjen tarkkailusta.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1:

Kokonaisottomäärä ja ottamisaika ovat hakemuksen mukaisia. Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa aineiden ottamiseen myönnetään määrä-ajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi.

Lupamääräys 2:

Ottamisalue tulee merkitä maastoon, jotta rajoista ei ole epäselvyyttä eikä toiminta laajene naapurikiinteistöjen puolelle tai laajemmalle alueelle kuin otosuunnitelmassa on esitetty.

Lippusiimat/nauhat, suoja-aidat ja varoitustaulut ovat tarpeen työturvallisuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi. Määräyksillä estetään alueella kulkijoille mahdollisesti aiheutuva vaara.

Lupamääräykset 3-6:

Määräykset on asetettu pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi sekä ottotoiminnan suunnitelmallisen etenemisen turvaamiseksi. Ottotason selkeä merkintä helpottaa sekä valvontaa että itse ottotoimintaa.

Pohjaveden pintaa tulee tarkkailla, jotta saadaan selville pohjaveden pinnan tason vaihteluväli ja maa-ainesoton mahdollinen vaikutus pohjaveteen.

Ottoalue on pohjaveden hankintaan soveltuvaa aluetta. Toimittaessa tärkeällä 1-luokan pohjavesialueella on lupaehtoihin syytä ottaa määräykset myös pohjaveden laadun tarkkailusta.

Lupamääräys 7:

Mahdollisten asutukselle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi toiminnalle on asetettu aikarajat. Toiminta-ajat ovat MURAU-asetuksen mukaiset.

Lupamääräykset 8-10:

Lupamääräykset on annettu toiminnasta naapureille aiheutuvien melu-, ääninä- ja pölyhaittojen vähentämiseksi. Toiminta ei saa aiheuttaa naapuruussuhde-laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Annetut melun raja-arvot perustuvat valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista (993/1992).

Koska alue sijoittuu pohjavesialueelle, tulee kasteluun käyttää vain puhdasta vettä.

Lupamääräys 11 ja 12:

Määräykset on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Koska ottoalue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella, konekaluston sekä polttoaineiden ja muiden haitallisten aineiden käsittelyssä tulee olla erityisen varovainen.

Lupamääräys 13:

Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta. Ympäristönsuojelulain 113 §:n mukaan kaivannaistoimintaa koskevassa ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset kaivannaisjätteestä.

Lupamääräys 14:

Käyttöpäiväkirjan pito on tarpeen toiminnan valvomiseksi.

Lupamääräys 15:

Määräys on annettu, jotta alue sopii ottotoiminnan päätyttyä ympäröivään maisemaan ja alueella on turvallista liikkua. Suositus alueelta kuoritun pinta-maan käytöstä tähtää alueen luontaisen kasvillisuuden palauttamiseen. Alueen metsittäminen on tarpeen maisemallisista syistä.

Lupamääräys 16:

Määräys on annettu pohjaveden ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. Muualta tuoduissa maa-aineksissa saattaa olla haitallisia aineita, jotka kulkeutuvat pohjaveteen.

Lupamääräys 17:

Ympäristönsuojelulain mukaan toiminnan muutoksista ja luvanhaltijan vaihtumisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Lupamääräys 18:

Lupamääräys selventää maa-ainesten oton valvontaan liittyviä järjestelyjä ja maa-ainesten ottajan velvollisuuksia. Katselmukset perustuvat maa-ainesasetuksen 926/2005 7 §:ään.

Lupamääräys 19:

Maa-aineslain 23 a §:n mukaan luvan haltijan on vuosittain ilmoitettava lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu.

Lupamääräys 20:

Määräyksellä varmistetaan, että hakija noudattaa lupamääräyksiä ja maisemioittamisalueen hyväksytysti ottamisen päätyttyä.

VASTAUKSET LAUSUNTOIHIN JA NAAPURIEN MUISTUTUKSIIN

ELY-keskuksen ja Pohjois-Karjalan Ympäristöterveyden lausuntojen mukaisesti luvassa on annettu määräyksiä pohjavesien suojelusta ja laadun tarkkailusta sekä melutasojen ja pölyämisen rajoittamisesta. Noudattamalla annettuja määräyksiä ottotoiminnasta ei aiheudu pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista eikä kohtuutonta räsitusta naapureille. ELY-keskuksen lausuntojen mukaisesti on myös annettu määräyksiä maisemoinnista.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Luvanhakija saa aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jos se asettaa Liperin kunnalle lupamääräyksessä 20 osoitetun 10 000 euron vakuuden (YSL 199 §, MAAL 21 §). Vakuus tulee asettaa ennen toiminnan aloittamista. Muutoksenhakuuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon (YSL 201 §, MAAL 21 §).

Koska alue on pääosin vanhaa maa-ainestenottoaluetta, ei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

LUVAN VOIMASSAOLO

Lupa on voimassa 10 vuotta lainvoimaisuudesta lukien. Jos toimintaa tämän jälkeen jatketaan, toiminnanharjoittajan tulee toimittaa uusi maa-aines- ja ympäristölupahakemus.

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tässä luvassa olevia määräyksiä ankarampia määräyksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Maa-ainoslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

TIEDOTTAMINEN

Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos tiedottaa tästä päätöksestä Liperin kunnan ilmoitustaululla, paikallislehdessä Kotiseutu-Uutiset ja kunnan verkkosivuilla.

KÄSITTELYMAKSU

Päätöksestä peritään Liperin elinympäristölautakunnan hyväksymän taksan mukainen maksu lisättyinä lupahakemuksen käsittelystä aiheutuneilla kustannuksilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusoikeudesta on säädetty ympäristönsuojelulain 191 §:ssä.

Valitusosoitus on liitteenä.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Päätös: Maansiirto Karvinen Oy
Häyrynlahdentie 53a
83100 LIPERI

Tiedoksi: Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys

Liite elinympäristölautakunnan lupajaoksen päätökseen 12.10.2021

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
puhelin: 029 56 42611
faksi: 029 56 42760
s-posti: vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitusaika on **18.10.-24.11.2021** Valitus on toimitettava hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen katsotaan tulevan kaikkien asianomaisten tietoon seitsemäntenä päivänä päätöksen julkisesta kuuluttamisesta kunnan verkkosivuilla. Valitusaika päättyy **24.11.2021**.

Valitus ja sen liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, osoite kotikunta ja puhelinnumero
- muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perustelut
- lupajaoksen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tieto siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodistuksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimustensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksen toimittaminen perille

Valitusasiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, Itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla.